

ÉGIGÉRŐ

26. évfolyam 1. szám

2022. április - Húsvét

id. Lucas Cranach (1472-1553) A pihenő szent család - részlet (Staatliche Museum, Berlin)

Mikor teljesedik be az álom?

„Mikor jóra fordította Sion sorsát az Úr, olyanok voltunk, mint az álmodók. Akkor megtelt a szánk nevetéssel, és örömkialtás volt nyelvünkön. Ezt mondták akkor a népek: Hatalmas dolgot tett ezekkel az Úr! Hatalmas dolgot tett velünk az Úr, ezért örvendezünk. Fordítsd jóra sorsunkat, Uram, a délvidéki kiszáradt patakmedrekhez hasonlóan! Akik könnyezve vetettek, ujjongva fognak majd aratni. Aki sírva indul, mikor vetőmagját viszi, ujjongva érkezik, mikor kéréit hozza.”

Zsolt 126,1-6

A 126. zsoltár egy olyan korszakban íródott, mikor a Júdában élő embereket erőszakkal elhurcolták földjükről és rabszolgamunkára kényszerítették. Ez a zsoltár az ő érzéseiket fogalmazza meg. Olyan emberek voltak, akik sokat imádkoztak Istenhez, mert életükben mindennapos volt a fájdalom és a nehézségek okozta sírás.

A böjti időszak akaratlanul is a felszínre hozta mindazokat a nehézségeket, amelyek miatt könnycseppek folyhatnak le a mi arcunkon is. A minket körülvevő veszélyekről (a mellettünk zajló háború, a járványhelyzet lecsendesedése vagy a társadalmunk megosztottsága) nem is beszélve. És ezek a könnycseppek, amelyeket mi igyekszünk eltakarni, minél hamarabb letörölni, a zsoltáros számára más jelentéstartalommal bírnak. Ugyanis a 126. zsoltárt elsősorban nem a jajszavak határozzák meg, hanem a reménység. Hogy igenis lehetnek álmaink. Olyan álmaink, amik az átélt szenvedések végét jelentik.

Gondolhatnánk, hogy életünk nehézségei, az általuk okozott könnyek megfojtják a reményt, de a zsoltáros pont ellenkezőleg képzei el. Nem elfojtja, hanem előhívja az emberből. Minél mélyebbre süllyedünk, minél nagyobb csapások sújtanak minket, a vetőmagként a föld alatt bujkáló remény egyre erőteljesebb és látványosabb lesz.

Isten pedig ennek kettősségében jelenik meg. Ő az, aki ott van velünk akkor, mikor egyre nagyobbak lesznek könnycseppeink, de ő az, aki ott van a szenvedéstől való szabadulás pillanatában. Sőt, nemcsak, hogy ott van, hanem ő az, aki új valóságot ad nekünk. Aki boldogságra visz a bánatból, és aki életet teremt a halálból. Aki beteljesíti álmainkat.

Böjti készülésünk, húsvéti megérkezésünk is ennek az álomnak a beteljesedését hirdeti. Mikor a nehézségek után végre megtelik a szánk nevetéssel, és az örömkialtás nyelvünkön azt zengi: Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt!

Nagy Szabolcs

Presbiteri hétvége Balassagyarmaton

A hétvégét több szempontból is izgatottan vártam. 2021-ben a világvárvány miatt nem tudtuk együtt tölteni a most már hagyománynak mondható presbiteri hétvégét. Másfelől, ez volt az első olyan hétvége, amit családommal nem otthon töltöttünk. Külön köszönet jár *Keczkó Szilvinek*, aki rábeszélte, hogy menjünk és férjemnek, aki Emmával volt a napok nagy részében.

Az érkezést és vacsorát követően mindenki elmondhatta, hogyan érkezett a hétvégére. Milyen gondolatok, kérdések, kétségek, aggodalmak vagy éppen örömök vannak benne. Azt hiszem, mindenki számára fontos volt ezeket kibeszélnie magából és letenni a terheket. Az estét *Keczkó Pali* áhítatával zártuk.

Másnap a híres tojásrántottával indult a napunk. Az áhítat után, amit hatodévesünk,

Veczán Zoli tartott, *dr. Pángyánszky Ágnes* mondott egy rövid bevezetőt a gyermek-úrvacsora témakörében. Külön öröm volt számomra, hogy az eltérő vélemények ellenére mindenki nyitott volt és meghallgatta a másikat. A bennem felmerülő kérdésekre is választ kaptam. Egy igazán jó, tartalmas, szeretetben gazdag beszélgetés volt. Délutáni program volt Csesztvén a Madách emlékház. Az esti áhítaton *Keczkó Pali* hirdette Isten igéjét.

Vasárnap a balassagyarmati gyülekezettel együtt részt vettünk az istentiszteleten, amelyen *Keczkó Szilvi* szolgált. Azt hiszem mindannyiunk nevében kijelenthetem, hogy egy Istentől megáldott hétvégét töltött együtt ismét a presbitérium.

Köszönjük a sok szervezést! Vajon jövőre hova megyünk?

Pörnczi-Ruttkay Fruzsina

Szárszó végre újból

Még ha a családuknak csak másodszor vett is részt a szárszói hétvégén, a pandémia miatt kihagyott múlt év miatt, mi is a bőrünkön éreztük, hogy egy sok évtizedes hagyományt sikerült helyreállítani. Az újbóli találkozás érezhetően, teljesen spontán felszabadulást, egymásra és magunkra találást jelentett két év után. Ez pedig jó alapot teremtett ahhoz, hogy önfeledten tudjunk énekelni, zenélni, imádkozni, beszélgetni vagy egyszerűen csak egymással és egymás családjáival létezni.

Szárszóban, sok más mellett, talán az az egyik legjobb, hogy a tágabb gyülekezet minden szempontból a legjobban tudja megmutatni a sokszínűségét. Ez talán a sok generáció, korosztály kavalkádjában és egymásba fonódásában érezhető a legjobban. Az előadóterem hátuljában totyogóktól, a konfirmandusok csoportján keresztül, a nagy- és nagyon nagy szülőikig mindenki otthon érzi magát, a közös és a csoportos alkalmakon is.

A hétvége önfeledt hangulatát nagyban megalapozza a közös éneklés és a zenélés, amibe az éneklést és zenélést magas szinten gyakorló tagok mellett a saját énekhangjukat máskor nem nagyon halló testvérek is tevékenyen bekapcsolódnak, és a közös éneklés alakítójává válnak. Ebben is segített *Mihályi Szabolcs*, akinek a találkozó szervező munkája mellett döntenie, majd klikkelnie kellett a következő énekekre, a kívánságok kereszttüzeiben.

Az éneklés mellett nem maradt el a – közös elemeket fáradhatatlanul kereső – kiscsoportos bemutatkozás, az elengedhetetlen

és egyre meghökkentőbben vicces vetélkedő *Mohai Tamás* által, ami megalapozta a mandarin mellett az észt, japán és minden más nyelvtudásunkat is, és amikor rájöhettünk, hogy nemcsak a mi fiatalok képeink térnek el a maitól radikálisan, de a hírességek sem biztos, hogy megismernék magukat az utcán. Ugyanis a mostani „felnőtt” vetélkedőn a csapatok azon mérheték össze a tudásukat, hogy ki tudja több hallható szövegről megállapítani, hogy milyen nyelven szól, a második részben pedig egy-egy híresség fiatalok képét kellett beazonosítani. Nekünk, szülőknek és a gyerekeknek is az egyik legnagyobb örömet az okozta, hogy bemutathatták az önfeledt kézműves foglalkozáson *Jaloviczky Nórával* készített jelmezeiket és megkoreografált farsangi karakterüket.

Természetesen a vidámság és a játék mellett a szó, az Ige az, ami a hétvégét megalapozta. A szó, mert nagyon szeretünk komolyan és lazán is beszélgetni, beszélni és hallgatni. Az Ige pedig nemcsak azért, mert az hozott és hoz, szervez minket közösségbe, hanem azért is, mert *Keczkő Szilvi* és *Pali* mellett *Veczán Zoli* és *Nagy Szabolcs* igehirdetését is hallhattuk.

Első este Szilvi indított el minket az evangélium vízpartjain a – hétvége tematikájával választott – tóparti történetek sorozatában. Az első történetben Jézus Péterrel beszélget egy csodálatos halfogás után, és indítja el őt a megszokott életétől, a mindennapoktól teljesen más irányba. Az igehirdetés szerint Jézus a Covid időszak után is ad nekünk célt és irányt, és fel kell

vennünk a ritmust, hogy kövessük őt, és végezzük a tőle kapott feladatot, amire küld minket.

Második nap Szabolcs igehirdetése segítette ki minket a viharból azzal, hogy az egyetlen jó válasz, az egyetlen igazi megoldás a tanítványok és a mi vihar-helyzetünkre az a pillanat, amikor a tanítványok a hajóban alvó Jézushoz rohannak. Hisznek abban, hogy az, aki megszólította őket, aki bízott bennük annyira, hogy elhívta őket, és folyamatosan a szeretetéről tanúskodik, csakis ő segíthet. Csakis ő lehet az igazi nyugalomnak, az igazi békességnek a forrása.

A Zoli által kiválasztott és feldolgozott, a csodálatos kenyérszaporítást követő vízre szállásról szóló igében Jézus nem azt a célt és értelmet adja az életünkbe, hogy csodálkozzunk az ő tettein. Bár valóban, Jézus közelében csodákat él át az ember. De ezek a csodák arról szólnak, hogy: „*Mozdulj meg! Ébredj, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog néked a Krisztus*” (Ef 5,14b). „Covidosként” Zoli is megtapasztalta, hogy a tünetek néha megbénítanak és hitbeli megfáradást is eredményeznek, úgy, hogy belealszunk a kereszténységünkbe, megelégszünk a minimummal. Jézus azt mondja: szálljatok hajóba, vagyis mozduljunk meg! Vagyis a kérdés ilyenkor is az, hogy hogyan vehetek ebben a helyzetben is tevékenyen részt a gyülekezet életében, azért, hogy ne kényelmesedjek el? Az a hit, amely nem sarkall tettekre, hanem elkényelmesedést eredményez, az nem a Szentlélektől van. A Szentlélektől való hit arra biztat, hogy szállj be a hajóba, és menj, a Krisztus gyülekezetét gyengíteni próbáló, a Krisztushit altatni próbáló széllel szemben.

Szombaton az életközépi élethelyzet, válság kapcsolta össze a felnőtteket: *Sefcsik Zoltán* szekszárdi lelkész kiváló előadásával és az

azt követő érdekes foglalkozásával megtudhattuk, hogy a legtöbben (40 és 60 év között) most ebben a helyzetben vagyunk, és a többi felnőtt testvérünk is vagy efelé vagy éppen ebből kifelé tart. Az előadás az Erikson-i fejlődésmodellt a keresztényi folyamatos útkeresésbe is jól beillesztette. A gyakorlat során pedig végigjárhattuk az életünk szimbolikus helyszíneit a kereti nagy fától a csendes szobán és a sufnin keresztül fizikailag is, hogy életünk egy-egy szakaszát jobban megérthessük. Ez a rátekintés többünkől mély gondolatokat és érzéseket váltott ki, amit szintén Zoltán segítségével, értően, biztonságosan tudtunk megbeszélni, kiscsoportokban és közösen is.

Szárszó bensőséges légkörét meghatározza a gyönyörű vízpart és a családias üdülő mellett a közös étkezések nagyon jó hangulata. Ezeket az együttléteket nagyon természetesen és mégis láthatóan, mindenki számára emelkedetten koronázta meg a vasárnapi záró úrvacsora és istentisztelet.

Akár utóirat gyanánt, lányom kérte, hogy ki ne hagyjam a szaunát a leírásból: amit ugyan mi családként egy kis sóvárgással most kihagytunk, de akik ott voltak, azoknak örök emlék marad.

Szilágyi Ákos

Reformációi kalandozások a hegyvidéki és a kelenföldi ifi Wittenbergben

Március közepén elérkezett a várva várt nap, és a kelenföldi ifisekkel együtt útra keltünk Wittenberg felé.

Kicsit kómásan indultunk a busszal kora reggel, a napfelkelte már az autópályán ért minket, egy várt kaland méltó nyitányaként. Hosszú, olykor fárasztó, de mégis nagyon vidám dőcögéssel, alvással, játékkal, evéssel és benzinkúti sorbaállással töltött órák után megérkeztünk Lipcsébe.

Nagyon örültem, hogy megálltunk itt, régi vágyam volt Lipcsébe eljutni, és nem is csalódtam. Rögtön bele tudtam helyezkedni a város atmoszférájába, pezsgésébe. Nagyon megérintett, hogy azokon a macskaköveken járunk, amelyeket egykor Bach, az egyik kedvenc zeneszerzőm koptatott. A Tamás-templomba sajnos nem jutottunk be, mert zárva volt, de mellette *Ecsedi Zsuzsa* tartott nekünk érdekes és szakszerű összefoglalót Bachról, a templomról, a városról.

Hogy mégiscsak lássunk valami templomot belülről is, ellátogattunk a nem messze álló Nikolaikirchébe, ami szintén gyönyörű volt, és mint azt borzongató érzéssel megtudtuk, Bach ott is gyakran megfordult. Azt is megtudtuk, hogy mikor még állt a berlini fal, a keletnémet ellenzéki mozgalmak és az evangélikus egyház itt tartott rendszeresen közös imaalkalmakat, amelyek gyakran rendszerellenes tüntetésbe torkolltak.

Kaptunk egy kis szabadidőt is, amikor körbenézhattünk az óvárosban, a szép utcácskákban, üzletekben. Nagyon tetszett,

hogy elég nagy élet volt olyankor kora este, sokan voltak az utcán, szólt a zene, és valóban kicsit megcsaphatott minket egy-fajta lipcsei életérzés.

A Fötéren vacsoráztunk egy étteremben, ahol nagyon kedvesen vártak minket autentikus német ételekkel. Senki nem maradt éhes. Jóllakott elégedettséggel ballagtunk vissza a buszhoz, és ahogy mentünk, a Tamás-templomból kihallatszott a nagyhírű Thomanenchor éneke. Páran megpróbáltunk bejutni, ez sajnos nem sikerült, de a kiszűrődő hangfoszlányokat is hatalmas élmény volt hallani.

Egy-két órát kellett még buszoznunk a dessau-i szállásunkig, de ez az idő már nagyon könnyen elröpült a friss élmények után. A modern szállás mindenkinek nagyon tetszett, kalandos lépcsői és zugai között remekül lehetett bújócskázni, az út végére pedig a számszörös ajtókat is megtanultuk kezelni.

Első teljes napunk reggelén már Wittenberg felé száguldott a buszunk. Először egy nagyon érdekes kiállítás néztünk meg, ahol Yadegar Asisi ausztriai képzőművész hatalmas festményét láthattuk. Egy nagy, kör alakú teremben volt a falra kivetítve a kép, ami a középkori Wittenberg hangulatába engedett betekintést. A fény- és hanghatások által tényleg nagyon élethűvé vált, hogy milyen lehetett a város a reformáció idején.

Ezután besétáltunk az óvárosba, hogy megnézzük, milyen lett Wittenberg az időközben eltelt röpke 505 év alatt. Bár megál-

lapítottuk, hogy sokat változott, mégis rögtön éreztük a hely jelentőségét, és azt hiszem, mindannyiunknak megdobbant a szíve, hogy végre ott lehetünk.

Egy nagyon szép kis udvaron áll a városi templom, amit először megnéztünk. Itt Lucas Cranach festményeit láthattuk. Szabadidőnkben körbenézhattunk a főtéren és a főutcán, megkereshettük a kedvenc kávézónkat és a legfinomabb fagyit. Wittenbergben mindig egy olasz étteremben ebédeltünk, finomabbnál finomabb tésztákkal és pizzákkal.

Délután a Luther-ház udvarán találkoztunk, ahol csoportokra osztottak minket, és így jártuk végig a Luther- és a Melanchthon-házat. Nagyon sok emléket és értéket láttunk, egészen felemelő élmény volt.

A nap végén a Vártemplomnál találkoztunk. Nekem talán ez az a hely, ahol leginkább érzem azt a bizonyos érzést, ami szerintem minden evangélikust átjár Wittenbergben.

Esténként áhítatot tartottunk. A szállás talán egyetlen gyenge pontjának mondhatjuk, hogy nem volt egy nagy közösségi tér, de így is megoldottuk, és meghitt körülmények között, jó hangulatban, párnákon ülve énekeltünk és imádkoztunk.

Következő napunk szintén Wittenbergben telt. Reggel elmentünk istentiszteletre a Vártemplomba. Ez hatalmas élmény volt, nagyon kedvesek voltak a lelkészek, még köszöntöttek is minket. Én nagyjából értettem a prédikációt is, így különösen emlékezetes volt ez az alkalom.

A templomban megnéztük Luther és Melanchthon sírját, kint pedig a falon lévő kőtáblára faragott 95 tételt.

Délután *Keczkő Szilvi* szervezett nekünk egy fantasztikus vetélkedőt, ahol kis csoportokban kellett járnunk a várost, külön-

böző feladványokkal. Jártunk a Lutherkertben, ahol megkerestük a Magyarországi Evangélikus Egyház által ültetett fát, az állatkertben, a templomoknál, a Cranach-udvarban, és összeccsiszolódtunk a kelenföldi gyülekezet tagjaival, hiszen korábban még sokan nem ismertük egymást. A jól sikerült vetélkedővel teljesítettük azt a vállalásunkat is, hogy nem egyszerűen csak kirándulni jövünk, hanem igyekszünk sokat megtanulni a reformációról is. A két gyülekezet nevében ezúton is köszönjük egyházunk támogatását.

Negyedik napunkat már egy kicsit megszzebber, Torgauban töltöttük. Ebben a városban halt meg Bora Katalin, Luther özvegye. Sajnos itt a Marienkirche volt zárva, így „Herr Käthe” sírját nem tudtuk megnézni. Még egy ok, hogy visszatérjünk a reformáció hazájába. Kívülről azért megcsodáltuk a templomot, nagyon szép volt és megható.

Torgauban, Bölcs Frigyes választófejedelem egykori székhelyén van egy vár, ahova szintén elmentünk. A városhoz erősen kötődnek a medvék, így a várhoz vezető híd alatti árokban a mai napig él három példány. Torgau nagyon szép kis város, sétálgattunk az utcácskáiban és az Elba partján, és láttuk a házat, ahol meghalt Bora Katalin. Ennek az utcának a neve azóta Katharinenstraße. Sajnos aznap estefelé már esőt ígértek, így délután visszaindultunk Dessaubá. Utolsó estének nagyon jól telt, sokat énekeltünk és játszottunk.

Ötödik napunk reggelén korán keltünk, hiszen sajnos hazafelé kellett vennünk az utunkat.

Szerencsére nagyon jó tempóban és zökkenőmentesen haladtunk, így útközben meg tudtunk állni Prágában. Ennek mindeki nagyon örült.

Két órát töltöttünk a cseh fővárosban, így elég sietősen kellett végigszántanunk a jelentősebb helyszíneket. Átmentünk a Károly-hídon, majd a hullámzó utcákon át kikötöttünk a Főtéren, ahol láttuk a híres-neves órát is. Szabadidőt is kaptunk, hogy a saját tempónkban nézelődhessünk, vásároljunk. Prága a német kisvárosokhoz képest sokkal forgalmasabb, de nagyon tetszett, hogy rengeteg fiatalot láttam, az egész város nagyon élő és vidám. A főtéren találkoztunk újra, ahol még megnéztük, ahogy az óra ablakában elvonulnak az apostolok. Ezután sajnos már kénytelenek voltunk végérvényesen hazaindulni.

Az utazás nagyon jól telt, sokkal kevésbé tűnt hosszúnak, mint odafelé. A kedves buszsofőrjeinknek hála szinte bármit csinálhattunk a buszon, így tényleg a lehető legjobban telt ez a pár óra. Nagyon jó

hangulatban érkeztünk meg Budapestre, fáradtan, de sok-sok élménytől gazdagon. Kelenföldön elbúcsúztunk új társainktól, és hamarosan bekanyarodtunk a Kék Golyó utcába is, ahol lelkesen vártak minket a szüleink.

Előző este, utolsó áhítatunk során, amit Molnár Lilla tartott, azon gondolkodtunk, vajon mi az, ami minket összeköt, közösséggé formál. Arra jutottunk, különbözőségünk ellenére nagyon erősen összetart minket a vallásunk, identitásunk mellett a sok együtt átélt élmény.

Most is, közös kalandunk utolsó pillanatai után, miután mindenki mindenkitől elbúcsúzott, szétszéledtünk, ki-ki a maga irányába, de azt hiszem, ez az utazás valahogy már mindig össze fog minket tartani, bárhova megyünk is a továbbiakban.

Fabiny Lujza

Révfülöpi hétvége

egy konfirmándus szemével

Nagy izgalommal vártam, hogy elinduljunk Révfülöpre, hiszen a járvány miatt nagyon rég voltam gyülekezeti hétvégén utoljára. Szeretem ezeknek a hétvégi alkalmaknak a hangulatát, hiszen a végén mindenki testileg, és lelkileg egyaránt kipihenve ér haza és vág bele egy új hétbe.

Bár hivatalosan már pénteken este is tartott a hétvége, de mivel anya dolgozott, mi csak szombat reggel értünk oda. Nagy örömmel üdvözlöttük a már péntek este megérkezett családtagjainkat és persze más ismerős gyülekezeti tagokat.

Reggeli után áhítaton vettünk részt, ami nagyon jólesett egy mozgalmas hét után.

Mindezek után, kihasználva, hogy idén fogok konfirmálni, és még utoljára hivatalos vagyok a gyerekprogramokra, talán életem

egyik utolsó ilyen alkalmán vettem részt. Készítettünk üvegmatricákat és egyéb húsvéti hangulatú díszeket. Az alkotás a kisebbek és a nagyobbak számára is élvezetes volt.

Ez ugyan mellékes, de hozzájárult a hangulathoz a tudat, hogy a Balaton közelében vagyunk, és hogy gyönyörű szép volt az idő.

Sosem okoz csalódást eljönni Révfülöpre, hiszen mindig sok szép élménnyel gazdagodunk, találkozunk olyanokkal, akikkel csak ritkán szoktunk (ami így járvány idején még nagyobb kinccsé vált), és az áhítatokon, beszélgetéseken lelkileg feltöltődünk. Jó érzés, hogy sokan gondterhelten, fáradtan érkeznek és kipihent, mosolygós arccal távoznak.

Sonnleitner Dóra

Kőszeghy Máriára emlékezünk

Nincs könnyű dolgunk, ha szeretnénk öszszefoglalni egy ilyen gazdag életutat, mint amilyen *Kőszeghy Tamásné* (született *Réthy Mária*), Murcié volt, hiszen oly sok mindenben alkotott maradandót:

1939. február 23-án született Békéscsabán. Az apai ág a Békés megyében jól ismert Réthy család, melyből számos orvos, kémikus került ki. Édesapja patikus. Az anyai ág a Vas megyei Kemenesmagasig nyúlik, ahol nagyapja evangélikus lelkész. Édesanyja két éves korában meghal tébécében. Az államosítás során mindenüket, a kondorosi patikát, házat elveszítik, és B-listára kerülnek. Húszéves korában édesapja is meghal rákban. Mindezen sorscsapásokat mély hittel és a teremtő Isten akaratában való megnyugvással fogadta. Egész életére ez volt jellemző, így tudott minden körülmények között boldog, vidám, kiegyensúlyozott, életszerető maradni.

A tanítás volt a hivatása, melynek egész életét szentelte. Diplomáját Szegeden szerezte magyar-történelem szakon. Bár kétséges volt, hogy B-listás származása miatt egyáltalán továbbtanulhat-e, kiváló felvételijének köszönhetően mégis bejutott a tanárképző főiskolára.

A diploma megszerzése után először Pilisszántón tanított, majd Budapesten a Mester utcai József Attila Általános Iskolában dolgozott közel húsz éven át, először mint szaktanár, majd mint igazgatóhelyettes.

A rendszerváltozás után pedig egy igazán testhezálló feladat találta meg, ő lett a Pesthidegkúti Ökumenikus Általános Iskola első igazgatója. Neki köszönhető az iskola beindítása és felnövesztése. Később a

vezetésben átadta a stafétabotot fiatalabb utódjának, ám a tanítást ekkor sem hagyta abba. Óraadóként tanított még hosszú évekig magyart, történelmet és hittant a Deák téri Evangélikus Gimnáziumban. Számos tanítványa emlegeti nevét hálával és köszönettel, közülük és szüleikből sokukkal haláláig életre szóló barátságot ápolt.

Sok évtizedes oktatói munkája elismeréseként 2021-ben a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetéssel jutalmazták.

A rendszerváltozás után egy másik álma is valóra vált. Elvégezhetette levelező tagozaton az Evangélikus Teológiai Akadémiát. Budakeszin hosszú éveken keresztül tartott bibliaórákat az idősebb hívek számára. Mély hite mindenkire sugárzott, aki csak ismerte, könnyen szerethető személyisége révén könnyen megnyíltak neki az emberek.

Kőszeghy Tamás evangélikus lelkész feleségként, lelkészneként is számos tevékenységben segítette férje munkáját. A budahegyvidéki gyülekezetben aktív szerepet vállalt. Karácsonykor műsorokat szervezett a templomba eljönni már nem tudó, idős, beteg gyülekezeti tagok számára. Önként vállalt társadalmi feladatait utánozhatatlan könnyedséggel végezte.

Mindezen gazdag szakmai életút mellett mindenekelőtt anya, később nagymama, majd dédnagymama is volt. Kőszeghy Tamással három gyerekek születtek: Évi, Tomi, Olgi, akiket szűkös anyagi helyzetük ellenére is a legnagyobb szeretetben neveltek fel, és a legjobb iskolákban készítettek fel az életre. Nyugdíjas éveiben legtöbb energiáját unokái nevelésére fordította. Mind a hat unokáját odaadóan szerette, és nagyon

boldog volt, hogy két évvel ezelőtt megérte dédunokája megszületését is.

A nyarakat mindig a lelkész nagypapától örökölt balatonmáriai villában töltötte családjá és barátai körében. Miután férje nyugdíjas lelkészként elvállalta a Balatonmáriához közel lévő parányi marcali gyülekezet gondozását, ő is lelkesen járt vele a különféle alkalmakra. Még tavaly nyáron is rendszeresen vett részt istentiszteleteken.

Aki csak ismerte, tudja, hogy mindig vidám volt, tele energiával, emberszeretettel. Mindenkinek segített, amikor csak tudott. Közvetlen lénye jó hatással volt mindenkire, akivel csak beszélt, találkozott.

Mindannyiunknak hiányozni fog!

Kőszeghy Éva

Sík Sándor: *A keresztút* (részlet)

XIV. állomás: Jézus testét sírba helyezik

*Állok a legutolsó stációnál,
Várom a beteljesedést.
És szembejön a Gyászmenet,
A Krisztus-temetés. ...
Mintha fölkelne az emberiség,
Temetni a Krisztust.
Ott van a menetben mind, aki él,
Jók és gonoszak, hitetlenek, hívők,
Mind ott vagyunk, mind ott vagyunk.
Valami kozmikus dobszó veri a taktust,
S mindenfelől, koncentrikus körökben
Ömlik az emberiség:
Temetni a Krisztust.
És minden nyelven a megváltott
És visszaváltatlanított emberiségnek*

*Egy láthatatlan pálcá ütemére
Zuhog az egyetemes ének:
"Temessük el, temessük el!"
Valahol
A kristálytenger fölött,
A Szék előtt
Feszült ínakkal áll az Angyal.
Szemei mint a villám, ruhája mint a hó,
Áll, vár és alig-alig győzi kívánni
A Harmadnap hajnallatát,
(Nem is harmadik igazán, --
Isten türelme is feszült pattanásig:
Csak egy éj, egy nap, egy hajnali perc)
És lendül a szárny,
És lebben a kő,
És elhangzik a mindenségben:
"Békesség nektek, én vagyok!"*

Elbúcsúztunk dr. Träger Herberttől

2022. február 10-én templomunkban búcsúztunk el dr. Träger Herberttől, gyülekezetünk legidősebb tiszteletbeli presbiterétől, hazánk egyik legnagyobb hídmérnökétől, akit Urunk életének 95. évében szólított magához.

Dr. Träger Herbert a gyülekezet oszlopos tagja volt gyülekezetünk életének kezdetétől (1943 januárjától) csaknem 80 éven keresztül egészen haláláig. Családtörténete is az evangélikus hithez és valláshoz kötötte. Tartsay Vilmos utcai kápolnánkban tartott esküvője, fainak, Jánosnak és Gábornak a keresztelője, konfirmációja és Herbert presbiteri munkája is budahegyvidéki közösségünkhöz kapcsolta. Szeretett feleségét 26 évvel ezelőtt elvesztette. Bár életének utolsó éveiben a gyülekezetünkől távolabb lakó fiaikhoz költözött (Budafokra, ill. Dunabogdányba), kérésére őt minden második vasárnap elhozták az istentiszteletünkre.

Dr. Träger Herbert 1927. szeptember 16-án született Budapesten. Családjá apai ágon a most Ausztriához tartozó Pinkaföről származik. Budapesten a Fasori Evangélikus Gimnáziumban, a háborúval sújtott időkben, 1945 júliusában kitüntetéssel érettségizett. 1945 szeptemberében elkezdte mérnöki tanulmányait a József Nádor Műszaki Egyetemen, ahol 1949 szeptemberében jeles végvizsgorattal mérnöki oklevelet szerzett.

Néhány hónapos hídtervezői munka után 1950. április 1-én a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium közúti hídosztályán helyezkedett el, és folyamatosan ott dolgozott osztályvezető helyettesként, majd 1973-tól osztályvezetőként 1988. évi nyugdíjazásáig.

1983-tól kezdve főtanácsosként egyedül ő intézte az országos közúti hídügyeket.

Beosztása okán minden magyarországi közúti híddal kapcsolatos témával foglalkozott fejlesztéseken, tervezéseken át a hídépítésekig, és a megépült hidak üzemeltetéséig, fenntartásáig. 1952-től különböző hídépítések műszaki ellenőre volt, például a tokaji Tisza hídé, a sárospataki Bodrog hídé és a Keleti főcsatorna valamennyi hídjáé.

Mérnöki végzettsége mellett 1968-ban gazdasági mérnöki oklevelet, majd doktori fokozatot szerzett. A Budapesti Műszaki Egyetem címzetes egyetemi docensnek nevezte ki. Szakirodalmi tevékenysége rendkívül széleskörű volt, cikkek, tankönyvek, publikációk, ismeretterjesztő könyvek százai fűződnek nevéhez. Tájékozott volt a külföldi szakirodalomban, melyben segítette anyanyelvi szintű német nyelvismerete, valamint

az angol, francia és orosz nyelvben való kiváló jártassága. Többször tartott előadást külföldön is különböző hídépítési témáról.

Végtelenül szerény ember volt, ugyanakkor a tőle tanácsot kérőket hatalmas tudásával mindig önzetlenül segítette, mindig célratörően, egyszerűen válaszolva, sosem csillogtatva saját tudását. Az őt követő nemzedékeknek volt tanítója, példaképe. Saját tapasztalatként írhatom, hogy a Műegyetem szakmérnöki tagozatán nála tett vizsgám sokkal inkább baráti beszélgetés volt, mintsem izgalommal teli vizsga. Mindenki, aki ismerte, a legnagyobb tisztelettel és szeretettel emlékezik róla.

Élete legnagyobb szakmai sikerei között tartotta számon az Erzsébet híd megalkotásában való részvételét, mint a fővárosi hídépítési tevékenységek felügyelője. Ő volt a metróval kapcsolatos hídjellegű építmények és az új budapesti felüljárók felügyelője is.

A több évtizedes kitartó és fegyelmezett munka eredményeként elmondhatjuk, hogy a magyarországi közúti hídépítés dr. Träger Herbert nevéhez kapcsolódik.

Arra a kérdésre, hogy a rendkívüli eredményekben gazdag életművét mi motiválta, 2011-ben az *Égigérő* riporterének Dromgoole: *A hídépítő* című verséből idézett:

*„Az öreg felnézett és szólt:
Az úton, melyen jöttem, volt
egy ifjú is, ki ugyancsak
e szakadék felé halad.
Az átkelés semmi nekem,
de neki veszélyes verem.
Hogy átjusson a nagy vízen, a hidat neki
építem.”*

Búcsú-istentiszteletünkön gyülekezetünk egyik leghűségesebb tagjától és a magyar hídépítés egyik legnagyobbjától búcsúztunk el.

Kézdy Pál

Pilinszky János:

Harmadnapon

*És fölzúgnak a hamuszín egek,
hajnalfele a ravensbrücki fák.
És megérik a fényt a gyökerek
És szél támad. És fölzeng a világ.*

*Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megszűnhetett dobogni szive -
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.*

A budahegyvidéki helyőrségi kápolnák története

Gyülekezetünk életének kezdetéhez tartozik legelső budahegyvidéki templomunk története, amelyben két éven keresztül szólhatott Isten ígéje lelkészeink tolmácsolásában. Már csak kevesen élünk azok közül, akik 1948-ban vagy 49-ben itt részesülhettünk a konfirmáció és az első úrvacsorával áldásaiban, de ma is hálával gondolunk első lelkészünkre, *Danhauser Lászlóra*, lelkészársaira és egykori templomunkra.

Budapest XII. kerületében az Alkotás u. 25. – Királyhágó u. 1-3. – Böszörményi út 2-2/a-4-6. sz. házak által határolt közel 26 000 m² nagyságú terület hosszú évtizedeken keresztül honvédségi tulajdont képezett, melyen a 19. század közepe óta a Magyar Királyi XVII. sz., később II. sz. Honvéd- és Közrendészeti Helyőrségi Kórház, majd emellett 1939-től kezdve a Honvéd Tiszti Kórház épületei is helyet kaptak. A terület északnyugati, Böszörményi út felőli részén álló két épület 1949 őszéig katolikus, ill. protestáns (evangélikus-református) honvéd

helyőrségi kápolna volt. A kettő közül a délebbre lévő katolikus kápolna 1870-72-ben, a kórház épületeivel egy időben épült, és máig is őrzi eredeti képét. Timpanonos bejárata és a bejárat feletti kis harangtornya is emlékeztet eredeti rendeltetésére. Tervezője Dodier bécsi építész volt. Az ettől északabbra fekvő protestáns kápolna céljára épített modern emeletes épület feltehetően az 1930-as években épült, melyen több átépítés után már nem látszik eredeti rendeltetése. Ez lett 1947-ben első budahegyvidéki templomunk.

A kápolnában a második világháborúig a honvédség részére rendszeresen tartottak miséket, ill. istentiszteleteket. 120-130 ülőhely volt bennük. A bombázások és a frontvonalak előrehaladása miatt 1944 késő ősztől kezdve már nem lehetett istentiszteletet tartani, emiatt a kápolnákat bezárták. A bombázások és Budapest ostroma során a kórház épületei, közöttük a protestáns kápolna is, 1944 decembere és 1945 februárja között rendkívül súlyos sérüléseket szenvedtek. Több, különösen a lebombázott Déli pályaudvar felé eső keleti oldali (Alkotás utcai) épület teljesen megsemmisült. A kórházi területen egyedül a katolikus kápolna maradt viszonylag épen, kisebb sérüléseket szenvedve, máig is megőrizve eredeti építészeti arculatát. A kápolnákat a háború befejezése után a honvédség nem állította helyre, azokat helyrehozataluk előtt nem lehetett rendeltetésüknek megfelelően használni.

Budai Helyőrségi Kórház, Húsvéti Körmenet (1937) – Fortepan, Szabó Dezső

1947 folyamán a katolikus egyház a kápolnáját a Honvédelmi Minisztériumtól bérbere vehette, helyreállította, és rendeltetésének megfelelően istentiszteleti célra használta. A romos protestáns kápolnát az evangélikus egyház 1947. szeptember 19-én kiigényelte. (A református egyház a Böszörményi úton lévő, viszonylag épen maradt templomát használhatta, ahol 1945-ben mi is tarthattunk istentiszteleteket.) A protestáns helyőrségi kápolnát a Honvédelmi Minisztérium 464 565/1947 sz. rendeletével szeptember 24-én a tulajdonjog fenntartásával az evangélikus egyháznak 10 évre díjmentesen bérbe adta, azzal a kikötéssel, hogy azt az egyház a saját költségén helyreállítja. (A H.M. rendeletét *Veres Péter* honvédelmi miniszter, a parasztpárti neves népi író írta alá.) A helyreállítási terveket a Budavári Evangélikus Egyházközség budahegyvidéki lelkészi körének a tagjaként *Bretz Gyula* építész-mérnök presbiter napok alatt díjmentesen elkészítette. A kivitelezés október 13-án elkezdődött, és *Bretz Gyula* és *Danhauser László* szervezésével és vezetésével, a gyülekezet mesterembereinek és tagjainak áldozatos munkája segítségével egy hónap alatt befejeződött! A templomtér felett három kisebb gyülekezeti termet is kialakítottak. A kápolnát 1947. november 16-án *Kemény Lajos* budapesti esperes ünnepélyes istentisztelet keretében felszentelte. A lelki élet fellendült, a kápolnák mindig zsúfolásig megteltek.

A két kápolna bejárata a kórházudvar felől volt elérhető, ahová a hívek a Böszörményi út felől kialakított bejáratokon keresztül juthattak. (2/a. sz., jelenleg autóparkoló tér. Az udvarra ma a Királyhágó utca felől lehet bejutni.)

Az 1949-ben történt diktatórikus rendszerváltozás következtében az egypárti kom-

munista államhatalom Budahegyvidéken is durván beavatkozott az egyházak életébe: a 10 évre szóló bérleti szerződéseket megszegő katonaság először a katolikus kápolnát zárta be, majd 1949. október 31-én a reformációi emlékűnnepen tartott istentisztelet végét meg sem várva, az evangélikus templomot megszállta, a lelkészt és a híveket a templomból elkergette, és az épületet elfoglalta. Csak *Szabó József* püspök erélyes fellépésére nyitották meg a kápolnát néhány nap múlva negyed órára(!), hogy a gyülekezet hívei a berendezést (kegytárgyakat és a bútorzat egy részét) az udvarra kivihessék, majd onnan kézi szekereken elvihessék, és biztonságba helyezhessék.

Annak érdekében, hogy a kápolnákat többé ne lehessen istentiszteleti célra használni, „katonai terület” címszóval civil embereknek megtiltották a belépést a kórházak teljes területére, így a kápolnák közelébe is. A két kápolnát később egy újabb épületrész építésével összekötötték, majd raktározási és egyéb kórházi célokra teljesen átalakították. A Budahegyvidéki Evangélikus Gyülekezet helyreállítási költségei 1947-ben 26 000 forintot tettek ki; 1950 után az államtól a helyreállítás fejében évekig tartó huzavona után 10 338 forint kártérítést kapott. Istentiszteleteit ezután több mint fél évszázadig lakásokból átalakított helyiségekben tartotta, amíg 2001-ben felszentelhetette a XII. kerületi, Kék Golyó utcai templomát. A katolikus egyház a kerületben a Táltos utcában épített új templomot, amit 2002-ben szenteltek fel.

A területen jelenleg emeletes lakóépületek mellett a Budai Egészségközpont és az Országos Gerincgyógyászati Központ épületei találhatóak.

Kézdy Pál

Gyülekezeti alkalmaink

ISTENTISZTELETEK

Vasárnap 10.00 órakor úrvacsorával

Családi istentisztelet

A hónap első vasárnapján 11.15 órakor

Könnnyűzés istentisztelet

A hónap harmadik vasárnapján 11.15 órakor

GYERMEK BIBLIAKÖR

Minden hónap 2., 4. és 5. vasárnapján
10.00 órakor

BIBLIAÓRÁK

Kedden 18.00 órakor (próbaterem)
Csütörtökön 10.00 órakor (próbaterem)

ÉNEKKARI PRÓBÁK

Pénteken 18.30 órától – gyülekezeti kórus

**A hittan- és bibliaórákra, ifjúsági
órákra, énekpróbákra
bejárat az alsó udvari kapun.**

HITTANÓRÁK (Gyülekezeti terem)

Hétfőn 17.00 órakor óvodások részére

IFJÚSÁGI ÉS FIATAL FELNŐTT ÓRÁK

Fiatal felnőttek bibliaórája

Havonta egy csütörtök este 18.30 órakor
– megbeszélés szerint

Ifjúsági óra

Pénteken 17.00 órakor

Konfirmációi előkészítés

Csütörtökön 16.00 órakor

HÁZASPÁROS KÖR

Havonta egy csütörtök este 19.00 órakor
– megbeszélés szerint

BABA-MAMA KÖR

Havonta két péntek délelőtt
– megbeszélés szerint

ÉGIGÉRŐ

Erős vár a mi Istenünk!

A BUDAHEGYVIDÉKI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA, MEGJELNIK ÉVENTE 4 ALKALOMMAL

Kiadó: Keczkó Pál lelkész | 1123 Budapest, Kék Golyó utca 17. | Telefon: +36 1 224 0640; +36 20 824 3460

E-mail: pal.keczko@lutheran.hu | Szerkeszti: Keczkó Szilvia

hegyvidek.lutheran.hu

Típo, tördelés: Kappéter Ákos | Nyomdai kivitelezés: Rózsa Gábor nyomdája

A KIADVÁNY MEGJELENÉSÉT A XII. KERÜLETI HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT TÁMOGATJA.